

Seligenstadtas, 1948 m. kovo 23 d., antradienis.

SAUGUMO TARYBA SVARSTO CILS SKUNDA

LONDONAS. Vakar S. Taryba pradėjo svarstyti Ciles skunda dėl Čekoslovakijos įvykių. Nežiūrint sovietų atstovo protestu, tame posėdyje išklausytas dr. Papanek, kuris pareiškė, jog Čekoslovakijos pūcas buvo atliktas tiesioginiu Sov. Sąjungos išikisimu, kurios daug pareigūnų tuo laiku atvyko į Čekoslovakiją neva grūdų tiekimo priziureti. Čekoslovakijos prezidentas dr. Benesas iš tiesų dabar yra tik kalinys, kuris negali net viesai padaryti savo tautai pareiskimo. Jei jis būtų laisvas elgtis pagal savo įsitikinimus, tai jis tuoju atsisistatydintų. Buv. užs. reik. min. dr. Masarykas, protestuodamas prieš komunistų siautejimą, buvo pasirušes apšleisti Čekoslovakiją, bet tautai jam jau buvo nebeįmanoma. Tautai kas įvyko Čekoslovakijoje, sudaro gresmę taikai ir todėl S. Taryba turi padaryti atitinkamą išvadą.

Britų atstovas pareiškė, jog Čekoslovakijos įvykiai buvo įvykę ne be sovietų kisimosi, tik čia tai buvo geriau užmaskuota, negu kitose valstybėse. Posėdis bus tęsiamas toliau.

Korespondentai praneša, jog S. Taryba pirmiausia turės išspresiti, ką traktuoti teisėtai Čekoslovakijos atstovu: ar senosios vyriausybės dr. Papaneką, ar naujosios - V. Kudeką?

TRIEŠTO GRAZINIMO ATGARSIAI

LONDONAS. Su komunistais viena bloka sudaranciu Italijos socialistų vadas Nenni pareiškė pasitenkinimą didžiųjų valstybių nutarimu gražinti Trieste Italijai. Kartu jis pareiškė, jog būtų logiška, jei Prancūzija gražintų Briga ir Tende, gi britai - buv. Italijos kolonijas.

LONDONAS. Jugoslavijos užs. reik. min. Simicas iteikė JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos atstovams Bėlgrade Jugoslavijos vyriausybės protesto notą dėl tų valstybių nutarimo gražinti Trieste sriti Italijai. Notoje minėtos didz. valstybės kaltinamos, kad jos pačios trukdė įvesti Trieste demokratine santvarka, nes iki šiol jų valdomose zonose nepravesti rinkimai; tos pačios valstybės trukdė Italijai ir Jugoslavijai tarpusavyje susitarti. Trieste yra sutarptautintas visu Italijos taikos sutarti pasirasiusių valstybių nutarimu, todėl tik tokiu pat nutarimu jo likimas gali būti keičiamas, o ne vienašališkai, kaip dabar buvo pasielgta.

SKRIPTAI ISIMTI IS APYVARTOS

LONDONAS. Vokietijoje ir Austrijoje esantiems JAV kariuomenės daliniams atlyginimas bus mokamas naujais mokejimo zymeniais. Iki siol kursave mok. zymeniai (skriptai) vakar isimti is apyvartos. Sarysyj su tuo JAV karinis gubernatorius gen. Clay pareiske, jog dabartiniai mokejimo zymeniai (skriptai) isimama is apyvartos norint pakirsti spekuliacijai kelia. Ateityje taip pat ir naujieji zymeniai tuo paciu tikslu irgi bus isimti is apyvartos.

TRUMPOS ZINIOS

HAMBURGAS. Is Cekoslovakijos pranesama, jog buv. Cekoslovakijos min.pirm. dr. Sramek buvo sulaikytas bebandas lektuvu pabegti is Cekoslovakijos. Is Passau pranesama, jog praeita nakti Bavarijos si perejo 16 Cekoslovakijos armijos karininku, kuriuos vokieciu pasienio sargyba tuojau perdave JAV istaigu zinion. S.m. kovo 12 d. amerikieciu zonon yra perbeges vienas Cekoslovakijos prezidento dr. Beneso anukas.

MASKVA. Ceku laikrastis "Svobodnė Slovo" pranesa, kad tarp JAV ir Prancuzijos pasirasyta slapta karine sutartis, pagal kuria JAVale tybems ir toliau paliekamos aviacijos bazes Prancūzijoje ir jos kolonijose, suteikiant dar nauju baziu Alzyre, Tunise ir kt.

NIUJORKAS. JAV zonos Korejoje karinio gubernatoriaus isakymu korejieciams perduodami buvusieji japonu ukiai, kuriuos iki siol valde okupac. organai. Is viso bus perduota 250.000 ha.

LONDONAS. JAV kongresas prieme istatyma del Austrijai, Italijai ir Prancuzijai papildomos 55 milijonu doleriu sumos suteikimo.

STOVYKLOS KRONIKA

BUV. TEKSTILES KURSU LANKYTOJU DEMESIUI ! Neislaike egzaminu, jei atvyks, bus dar karta egzaminuojami s.m. kovo men. 24 d. (treciadieni) 10 val. Valgykloje .

KURSU VALDYBA

SKAUTU-CIU TEVU SUSIRINKIMAS . Siandiena 20 val. skautu bukle ivyksta skautu-ciu tevu susirinkimas. Prasoma visu atvykti, nes bus svarstoma svarbus klausimai .

TUNTININKAS .

A P I E E M I G R A C I J A I K A N A D A .

Kadangi susidomejimas emigracija i Kanada yra labai didelis, todėl "Dienos Žinios" mielai čia deda informacijas, kaip pacioje Kanadoje i si reikala žiurima ir su kokia ivaziavimo procedūra tenka susidurti. Siuo reikalu issamus straipsnis buvo idetas Kanados laikrastyje "The Financial Post", kurio vertima pateikia musu stovyklos emigracijos vadovas p. J. Butikas.

Vertimas is anglu kalbos.

"The Financial Post", Toronto, 1948.2.14 d.

PRAMONES ZYGIAI LJUNGTI DP KAIP DARBO JEGA
(Gordon N. Grant)

IS 20.200 ISILEISIMU DP DAUGIAUSIA SAU DARBO JEGOS PRASO KASYKLOS IR MISKU PRAMONE. Ottava (stabas). Kanados kasyklos, drabuziu pramone ir popieriaus bendroves yra svarbiausi prasytojai, norintieji gauti DP imigrantu, kaip tai matyti pagal paskutines savaites atslovu Rumams pateiktus duomenis. Iki sios dienos buvo paduota prasymu isileisti 20.200 DP, is kuriu 5.091 DP iki 1947 m.12.31 d. jau yra ivaziave. Is bendro reikalaujamo skaiciaus prasoma 3.000 namu ruosos darbininku, 2.500 darbininku drabuziu pramonei, 2.055 gelzinkelio darbininku, 2.000 celiulozes ir popieriaus imonems, 2.000 Ontario Hidroelektrines jėgaines komisijai, 1.600 lentpiuvems ir 2.200 kasykloms.

Paskelbta, kad siuo metu Kanada savo emigracijos istaigas turi Paryziuje, Briuselyje, Hagoje, Romoje ir Heidelberge. Pastaroji istaiga neseniai atidaryta ir kartu yra Kanados emigracines komisijos stabas, kuris dabartiniu metu tikrina DP Vokietijoje ir Austrijoje. Susitarus su Uzs.Reik. Departamentu DP gali buti tikrinami ir jiems isduodamos vizos Oslo, Stockholme, Kopenhagoje, Varsovoje, Berlyne, Prahoje, Berne, Atenuose, Lisabonoje ir Maskvoje. Siuo metu veikia 6 skrajoja emigracijos pareigunu vienetai, kurie tikrina DP Vokietijoje ir Austrijoje.

KAIP GALIMA GAUTI DP MUSU PRAMONEI ? Tai klausimas, kuri dabartiniu metu sau stato daugelis Kanados vadovaujanciu asmenu, spresdami auksta Dominijos darbo lygi ir ateities reikalavimus. Po britu ir amerikieciu zonas Vokietijoje yra isblaskyti simtai tukstanciu DP, kurie troksta atvykti i Kanada bet kuriam darbui. 5.000 is ju jau yra atvaziave. Pramones imones yra iteikusios prasymu isileisti dar 16.000 DP. Pasiremiant Kanados kasyklu pramones patyrimu, zemiau paduodama klausimu ir-atsakymu formoje procedūra :

KA TURI ATLIKTI PRAMONES IMONE, NORINTI GAUTI DP? KAS YRA REIKALAUJAMA ? Pramones imone iteikia prasyma Darbo Departamentui Ottavoje.

DP isileidžiami i Kanada specialaus komiteto sutikimu. Pareigunas Otta-voje nori tureti atsakymus i siuos klausimus:

1. ar neuzimtosios vietos yra tokios, kuriu negali uzimti kanadieciai ?
2. ar pramones imone gali garantuoti gyvenamasiąs patalpas tokias pat, kaip ir kanadieciaims, kurie dirba toki pat darba ?
3. ar pramones imone yra pasirengusi moketi toki pat atlyginima, kaip ir kanadieciaims, dirbantiems toki pat darba ?

Jei i visus siuos klausimus neatsakoma "taip", tai darbdavys apie DP gavima gali jau nebegalvoti.

-----000-----

Nuo 1947 m. 11. 18 d. Kanados Metalu Kasyklu Sajunga yra sudariusi 4 asmenu komisija, kuri parenka 2.200 DP is stovyklu Vokietijoje 60-ciai Kanados aukso ir pagrindiniu metalu kasykloms. Sia komisija sudaro John Kostnik - Sladen, Malartic kasyklu gen. direktoriaus pavaduoto (buves Queen's rugby zaidėjas); Dr. Ed. Flahiff - Kirkland Lake, Ontario Dirbanciuju Kompensaciju Tarybos narys; Harlow H. Wright - Kanados Metalu Kasyklu Sajungos pareigunas; George Smeltzer - Dome Exploration Bendroves narys.

John Kostnik, P. Smeltzer ir p. Wright neseniai grizo atgal i Kanada su daugybe informaciju DP klausimais. Noredamas supazindinti kanadiecius su procedura, kaip gauti DP ir ju traktavimu Kanadoje, "The Financial Post" skelbia informacijas klausimu ir atsakymu formoje.

AR PRAMONES IMONE PATI GALI PASIRINKTI SAU DARBININKU ? AR PASKUTINI ZODI TARIA IRO ? Pramones imone pati pasirenka. Pasirinktu kandidatu atmetimas del to, kad jie pilnai neatitinka reikalavimus, pareina ne nuo IRO, bet nuo skringingo, kuri atlieka kitos Dominijos vyriausybę organizacijos Europoje.

KAS ATSITINKA, KAI KANADOS PARINKIMO KOMISIJA ATVAZIUOJA I STOVYKIA PARINKTI DARBO JEGOS SUSITARUSI SU IRO ? Is anksto ispeti IRO pareigunai DP stovykloje (vistiek: britu ar amerikieciu zonose) padaro parenkami parinkima žmoniu, kurie nori vaziuoti i Kanada ir atrodo tinka siulomam darbui. Parinkimo komisijai apie suinteresuotus asmenis pateikiami visi duomenys ir ju darbo kartoteka. Kartu pateikiama ir kiekvieno asmens pilnas gyvenimo aprasymas. Kasyklu darbams parinkimo komisija yra isitikinusi, kad IRO is anksto turi buti aprupinta kiek galint pilnesne informacija, kokie asmenys komisijos yra pageidaujami.

I KA ZIURIMA, KAI DAROMAS PARINKIMAS ? Asmenys, kurie parenkami, turi pajęgti atlikti darba. Velesni skringingai atrenka-politiskai nepageidaujamus ir t.t. Kiekvienas darbas stato specifinius reikalavimus. Kasyklu pramone, pav., ieskojo darbininku darbui po zeme - rudai kasti.

Komisija ieskojo vyrų su stipriu sprandu, gilia krutine ir stipriomis rankomis. Buvo pageidaujama inteligentiškumo, rastingumo ir jėgų. Tačiau vienas komisijos narys pasakė: "Mes daug demesio kreipiame žmonėms, kurie turi garbanuotus plaukus ir ilgus pirštų nagus". Butu labai naudinga aprūpinti IRO pareigūnus informacijomis apie Kanados darbo sąlygas.

AR DP DARBO JĖGOS PASIŪTA YRA PAKANKAMAI DIDELI UZPILDYTI DARBO JĖGOS TRUMUKUI TAM TIKROSE KATEGORIJOSE? Taip. Yra simtai tuksantų DP. Ju ikurdinimas užtruks keletą metų. Iki šiol daugiausiai ju išleido Belgija. Iš viso jau 13 krastų yra išleido DP. Anglija ima kas savaitę po 1.500 DP ir iš viso paims mažiausiai 90.000 žmonių.

KAS YRA DP? KOKIA YRA JU PASIVYRIS IR RELIGINĖ CHARAKTERISTIKA?

DP yra išvietintas asmuo, kuris nenori arba negali grįžti į savo tėvynę, nes bijo persekiojimų. Kaip klase jie yra antikomunistai ir antifasistai. Dauguma ju yra Vokietijos priedurtos darbininkai, bet jie nėra vokiečiai. Ju dauguma sudaro pabaltiečiai (estai, lietuviai), ukrainiečiai ir lenkai. Daugeliu atveju žydai turi atskiras stovyklas. Stovyklose, į kurias buvo nuvykusi kasyklų komisija, 90% buvo katalikai arba staciatikiai. Rytų Europos DP nelaiko savo tėvynių nepriklausomomis ir atsisako grįžti į jas. Parinkimo komisijas jie sutinka su išskiestomis rankomis ir galimybe išvykti į Kanadą ju aukštai vertinama.

AR ATRODO KAD DP BUS GERI DARBININKAI? Kasyklų pramonė tikisi, kad atsakymas yra - taip. Dauguma DP per keletą metų trauks progas karnors dirbti. Nežiūrint menkos 1500 kalorijų per diena dietos, DP, bendrai paėmus, yra stebėtinai gero sveikatos stovio. Moterys yra siek tiek nukentėjusios nuo dietos, turincios daug krakmolu. DP parode dideli sugebėjimą ir kantrybę, atlikdami darbus stovyklose. Jie net yra pasistatę baznycias. Daugelis tu stovyklų žmonių, turinciu aukštąjį mokslą, laikytu savo privilegija, jeigu galetu atvykti į Kanadą ir dirbti paprasciausia darbu. Kasykloms tačiau nebuvo reikalingi patyre technikai.

KIEK ŽMONIŲ TURI PRAEITI PER KOMISIJA, KAD BUTU GAUTAS REIKALINGAS DARBININKŲ SKAICIUS? KOKIE YRA PAPILDOMI SKRININGAI PRIES TAI, KOL DP PARENKAMI DARBAMS I KANADA? Kasyklų pramonės komisija perziurejo 5.500 asmenų ir atrinko 2300 tinkamų darbams Kanados kasyklose. Manoma, kad ~~kitas~~ velyvesni sveikatos, saugumo ir kitokie skrininkai ta skaičiu sumazins iki 2.200-2.300. Be to, gal apie 18% is parinktu 2.800 bus atmesti pirmoje kasyklų daktaro komisijoje. Pramonės komisijai tačiau nebutina tureti gydytoja. Mazdaug 20-30%, kurie

netinka dirbti kasyklose, gali puikiai tikti kitoms pramonės sėkoms. Patyrusi Dominijos komisija tikrina asmenis saugumo atzvilgiu. Dominijos Darbo Departamento komisija tikrina asmenis, ar jie tinka numatytam darbui. Kiekvienas tolimesnis perkėlimas darbe daromas per tą komisiją. Emigracijos departamentas atlieka dar savo skėringą. Jo pareigūnai nutare, ar leisti ivaziuoti ir tik tada išduoda vizas. Jei vaziuoja vedes vyras, tai turi buti sutvarkytas ir jo seimos klausimas.

KAS APMOKA UZ DP KELIONE IKI DARBOVIETES ? KAS RUPINASI JAIS, KAI JIE ATVYKSTA ? Uz visu DP kelione iki paskirimo uosto apmoka IRO. Kiekviena kasyklu pramonės imone apmoka DP transporta ir maista Kanadoje. Sias išlaidas ji išskaito iš algos 10 mėnesiu laikotarpyje. Jei DP išbuna kasyklose visus 10 mėnesiu, tai tie išskaitytieji pinigai jam grazinami atgal. DP pasitinkami imonės ir IRO atstovai.

KOKIA SUTARTI SUDARO BENDROVES SU DP DEL JU DARBO KANADOJE ? Principališkai Europai, DP sudaro sutarti su Emigracijos Departamentu, liečiancia jo numatytą darbą. Kai DP atvyksta į Kanadą, jis savanoriškai sudaro sutarti su atitinkama bendrove dėl darbo laiko, atlyginimo ir t.t.

KAS DAROMA DP ISMOKYTI ANGLISKAI IR KAD PADARYTI IS JU GERUS KANADOS PILIECIUS ? Kasyklu pramonė dalina DP knygeles, noredama, kad jie išmoktu reikalingiausių žodžių bei posakiu, kurie jiems bus labiausiai reikalingi jų darbe. Specialus vakariniai kursai vyksta Ontario, kuriuose dirba 16 mokytojų, specialiai pasamdytu Timmins. Tikimasi, kad kursai duos geru rezultatu ir pilietybės išigyjimo reikalu.

AR VEDE DP TURES GALIMYBES ATSIVEZTI SAVO SEIMAS ? Taip. Kai seimos praeis sveikatos tikrinimo ir saugumo komisijas ir jei bus vietos apgyvendinti, tai jās gales buti tuojau atveztos. Patikinama, kad bus rupinamasi seimomis ir apmokamos jų keliones išlaidos."

J. B u t i k a s
Emigracijos Vadovas .